

Inatsisartunut ilaasortaq
Michael Rosing, Demokraatit
/Her

Tungaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaq pillugu § 37 naapertorlugu apequteqaammut nr. 2017-039-imut akissuteqaat

Asasara Michael Rosing

Ulloq 18. januar 2017 Tungaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaq
pillugu apequtit arfinillit Naalakkersuisunut apequteqaatigaatit.

Apequtit uannut akisassanngorlugit innersuunneqarput. Inussiarnersumik
takukkit akissuteqaatit matuma kingulianiittut.

Allakkat ulluat:
30-01-2017
Suliap nr.
2017 - 1639
Akt. nr.
4393341

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: npann@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Isumalioqatigiisitaq oqaatsit suut atorlugit sulinissaat Naalakkersuisut takorloorpaat?

Isumalioqatigiisitaq oqaatsit suut atorlugit sulissanersoq, Tungaviusumik
Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaq nammineeerluni aalajangissavaa.
Tungaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitamut taassumalu
allattoqarfianut 2017-imut aamma 2018-imut 5,5 mio. koruunit
immikkoortinneqarput. Aningaasanut inatsimmut nassuiaatit iluanni
ingerlanneqartillugu Isumalioqatigiisitaq aningaasassat taakkua qanoq
pingaarnersiuffigissanerai Naalakkersuisut susassaqarfiginngilaat. Taamaattoq
tamanna kissaatigineqarpat nutserisoqarnissamik neqerooruteqartarnek,
Namminersorlutik Oqartussani aamma Inatsisartuni ileqquuvoq.

Tamatuma saniatigut ”Kalaallit Nunaanni inatsisinut tungaviusussanut
isumalioqatigiisitamik pilersitsinissamut nalunaarusiaq”
innersuussutigisinnaavara, tassani allassimavoq:

*”Isumalioqatigiisitamini oqaatsit qularnanngitsumik tassaassapput kalaallit
oqaasii. Kalaallit oqaasii Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiupput.
Ilimanarluinnarpoq nunap aqqissuussaananeranut aqunneqarneranullu
maleruagassanik tungaviusussanik pingaartumik suliaqarnek aamma nunap
aqqissuussaananeranut aqunneqarneranullu maleruagassanut tungaviusussanut
missingersuusiorneq aallaaviatigut kalaallisut ingerlanneqassasoq. Danskisut
nutserisoqassaaq, kisiannili isumalioqatigiisitamini sulinerup oqallinnerullu
annertunersaa oqaasertaliussanut tunngasuussallutik aamma
aalajangersimasutigut oqaatsitigut oqaasertalersuinerit isiginiarneqassallutik,
taamaattumik tamanna oqaasertanik allannermi toqqaannartumik
peqataasussanut atorfilinnut kalaallisut oqaaseqarnissamut
piumasaqaateqarfiussalluni. Tamanna isumaqanngilaq isumalioqatigiisitamini
peqataanissamut kalaallisut oqalussinnaasariaqartoq, kisianni*

pisinnaanngikkaanni oqaasertanut tunngasunik kalaallisut oqallinnermi qanoq annertutigisumik peqataasoqarsinnaaneranut paasinartumik killeqassalluni.” (qupp. 18)

”Naatsorsuutigineqarsinnaavoq oqaatsit atorneqartut annerusumik tassaassasut kalaallit oqaasii, Namminersorneq pillugu kalaallit danskillu isumalioqatigiisitaanni oqaatsit marluk atorneqarsimallutik, isumalioqatigiisitami tassani ilaasortat kalaaliullutillu danskiummata.

Allannerup taaguusersuutillu annersaat kalaallisuujuussapput tamannalu atorfilinnut oqaatsitigut piumasaqarfiulluni. Oqaasertanut tunngasunik sulinermi, amerlanertigut oqaaseqatigiit ilusaat aamma taaguutit kalaallisut atorneqartut pillugit oqallittoqarfiusussani, allattoqarfimmi oqaatsitigut piginnaasaqarnissamut tamanna piumasagaateqarfiussaaq. Taamaattorli isumalioqatigiisitap allattoqarfiata aamma ataatsimiinnerit nalaanni toqqaannartumik nutserisutigut pitsaasumik atugassaqaarnissaq isumagissallugu.” (qupp. 31)

2. Isumalioqatigiisitap suliassai sordiaappat, ilanngullugu ataatsimiittarnerit akuttussusissaat aamma angalasarnissat?

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitap nammineerluni aalajangertussaavaa suliassat sordiaassanersut, ilanngullugit ataatsimiittarnerit akuttussusissaat aamma angalasarnissat aalajangersarnissaat.

Tamatuma saniatigut ”Kalaallit Nunaanni inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiisitamik pilersitsinissamut nalunaarusiaq” innersuussutigisinnaavara, tassani allassimammat:

”Isumalioqatigiisitap sulinini nammineq aaqqissuutissavaa, tassunga ilanngullugu suleqatigiisitanik pilersitsisoqarsinnaanera.” (qupp. 23)

3. Sooq Naalakkersuisut isumaqarpat partiit Inatsisartuni ilaasortanik taamaallaat Isumalioqatigiisitamut ilaasortanngortitsisinnaassasut?

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitami ilaasortat aamma Inatsisartuni ilaasortaassasut, ”Kalaallit Nunaanni inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiisitamik pilersitsinissamut nalunaarusiaq”-mi inassuteqaatinit allaavigineqarput.

Imatut nassuiaammi allassimavoq:

”Inatsisinut Ataatsimiititaliami 2015-imi inassuteqaammi uparuarneqarpoq inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiisitami Inatsisartuni partiit tamarmik sinniisuutitaqarnissaat pingaaruteqartoq.

Namminersorneq pillugu kalaallit danskillu isumalioqatigiisitaanni Inatsisartuni Folketingimilu ilaasortat ilaasortatut toqqaarneqarput. Taakku innuttaasut sinnerlugit inuit oqartussaaqataanerisigut toqqaarneqarsimammata aamma taakku inatsisiliortuummata. Kalaallit Nunaanni namminersornerup eqqunneqarnera annertuumik inatsisikkut sulinerusimavoq, tassanilu inatsisartut sulinerup taassuma ingerlannissaanut toqqaannartumik inuit

oqartussaaqataanerannik piginnittuullutik.

Inatsisartuni ilaasortat nunap aaqqqissuussaananut aqunneqarneranullu maleruagassanut tunngaviusussamut missingersuutip pilersinniarnani sulinermi peqataasimappata missingersuusiamut piginnittuunermi misigineq annertunerussaaq. Oqaasertat pillugit eqqarsaasersuuteqarnermi peqataasimassapput tunuliaqutaasullu ilisimassallugit, taamaalillutillu kingorna akuersiniarluni sulineq ajornanninnerussallutik.” (qupp. 23)

4. Naalakkersuisut partiinut allagaanni erserpoq isumalioqatigiisitami ilaasortassatut partiit inassutigisaat Naalakkersuisunut saqqummiunneqartussaat Naalakkersuisunillu akuerineqarlutik. Suna tunngavigalugu Naalakkersuisut isumaqarpat akuersinissamut pisinnaatitaassallutik imaluunniit Isumalioqatigiisitami partiit ilaasortassatut inassutigisaannik itigartitsisinnaassallutik, partiit nammineerluinnarlutik pisinnaatitaaffeqarmata Inatsisartuni sorleq ilaasortassatut inassutigissallugu kissaatiginerlugu?

Ilumoorpoq Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaliami ilaasortat ataatsimiititaliaagallartup, ”Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaq pillugu Ataatsimiititaliaq”, tusarniarneqareernerani Naalakkersuisut akuerisussaagaat. Taamaattoq partiit ilaasortaattassatut inassuteqaataasa Inatsisartuni ilaasortaanerat aammalu paatsoortoqarsimanginnissaa qulakkeerniarlugu naammassineqartussaammat.

5. Kalaallit Nunaanni Saammaasseqatigiinnermut Isumalioqatigiisitanik pilersitsinissaq pillugu nassuiaammi, 2016-mi ukiakkut ataatsimiinnermi agguanneqartumi inassutigineqarpoq, Saammaasseqatigiinnissamut Isumalioqatigiisitam siulittaasussa toqqarneqassasoq Naalakkersuisuni partiit annersaannit kiisalu siulittaasup tullia toqqarneqassasoq illuatungiliuttuni partiit annersaanni. Tassani ilisimatitsissutitut allakkami, partiinut nassiunneqarnikuusumi, erserpoq Naalakkersuisut aalajangersimasut siulittaasussamik siulittaasullu tullianik toqqaassasut partiit annersaat marluk. Suna tunngavigalugu Naalakkersuisut aalajangerpaat allannguutissaq taanna?

Innuttaasut eqqarsaatigineqarnissaat aammalu eqaatsumik sulianik ingerlatitsinissaq, Inatsisartuni partiit anginersaasut marluk Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitalimi siulittaasumik aamma siulittaasup tullianik toqqaassasut pillugu aalajangernermi pingaartinneqarput. Taamaaliornikkut nunatsinni partiit anginersaasut marluk – innuttaasut amerlanersaannut sinniisaasut – inissisimaffinni pingaarnarpaani marlunni inissinnissaat qulakkeerneqarpoq. Tamannalu aamma isumalioqatigiisitap sulinerata sunniuteqarluartuunissaata qulakkeernissaanut iluaqutaassaaq.

6. Saammaasseqatigiinnissamut Isumalioqatigiisitanut tunngatillugu maannamut takusimasatsinni erserpoq aalajangeeqataasinnaanatik peqataasussat isumalioqatigiisitat siulittaasoqarfianit toqqarneqartassasut. Isumalioqatigiisitat siulittaasoqarfiata naalakkersuisunit qinerneqartarnerat eqqarsaatigalugu taava illuatungiliuttut sunniuteqarsinnaanngillat isumalioqatigiisitamut nammineq

ilaasortaatitaqarnerup saniatigut. Naalackersuisut isumaqarnerlutik tamanna demokratimi pitsaasumik ileqqoqarnissamut tulluartoq?

”Kalaallit Nunaanni inatsisinut tunngaviusussanut isumalioqatigiisitamik pilersitsinissamut nalunaarusiaq”, isumalioqatigiisitaliami siulittaasoqarfik taaseqataasinnaanatik peqataasartussanik aalajangersimasunik marlunnik toqqaassasoq siunnersuuteqarfiusoq malinniarnagu Naalackersuisut aalajangerput. Naalackersuisut aalajangerput, Naalackersuisut Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaliamut taaseqataasinnaanani aalajangersimasumik peqataasartussanik 2-4 -inik toqqaasinnaasut aammalu Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaliaq taaseqataasinnaanani peqataasartussanik marlunnik toqqaasinnaasoq. Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaliamut siulittaasoqarfiup tamatuma kingorna, isumalioqatigiisitaliap taaseqataasinnaanani peqataasartussanik toqqaanera pillugu Naalackersuisunut ilisimatitsissuteqarnissaq suliassarissavaa. Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Isumalioqatigiisitaliap qanoq iliorluni taaseqataasinnaanani peqataasartussat marluk toqqassaneraat isumalioqatigiisitap nammineerluni susassaqarfigaa.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Suka K. Frederiksen